

dr hab. Wojciech Kubica, prof. AM

Łódź, 19.01.2025 r.

dziedzina sztuki

dyscyplina: sztuki muzyczne

Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi

Ocena dorobku artystycznego, dydaktycznego, naukowego, organizacyjnego oraz dzieła artystycznego Pani dr Dominiki Glapiak-Piłasiewicz w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne

Zleceniodawca oceny

Zleceniodawcą recenzji jest Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku w oparciu o pismo z dnia 28.10.2024 roku. Podstawę prawną stanowi uchwała nr 146/2024 Senatu Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku z dnia 30.09.2024 roku, podjęta na mocy art. 221 ust. 5 w zw. z art. 178 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* w zw. z §20 ust. 1 powołująca komisję habilitacyjną w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego Pani dr Dominice Glapiak-Piłasiewicz. Do wniosku o przygotowanie recenzji dołączona została dokumentacja w formie elektronicznej oraz dwie płyty CD.

Dane o Kandydacie

Pani dr Dominika Glapiak-Piłasiewicz w 2009 roku ukończyła studia pianistyczne pod kierunkiem prof. dr hab. Waldemara Wojtala w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku.

Kontynuacją edukacji były dwuletnie studia podyplomowe odbyte w latach 2011–2013 pod kierunkiem prof. Diny Yoffe w Internationale Musikakademie Anton Rubinstein für Klavier und Kammermusik w Düsseldorfie. Dr Dominika Glapiak-Piłasiewicz stopień naukowy doktora sztuk muzycznych otrzymała w 2016 roku, broniąc dysertacji pod tytułem *Koncert podwójny: współpraca solistów i orkiestry*. Promotorem była prof. dr hab. Anna Prabucka-Firlej. Okres rozpoczęcia pracy w macierzystej uczelni i kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych był dla pianistki bogaty w sukcesy konkursowe. Do najważniejszych zaliczyć należy:

II miejsce na IX Międzynarodowym Konkursie Muzyki Kameralnej w Smorgoniach na Białorusi (2009) – z trio fortepianowym *Indigo* w składzie Anita Jarzębska – skrzypce, Aleksandra Kuczevska – wiolonczela, Dominika Glapiak – fortepian;

II miejsce na V Międzynarodowym Konkursie Muzyki Kameralnej im. Johannesa Brahmsa w Gdańsku (2009) – z trio fortepianowym *Indigo* (w składzie j.w.);

I miejsce w kategorii Solo Piano oraz I miejsce w kategorii Concerto Competition na Osaka International Music Competition w Osace w Japonii (2011);

tytuł laureata oraz szereg nagród specjalnych podczas Estrady Młodych w ramach 43. Festiwalu Pianistki Polskiej w Słupsku (2009);

IV miejsce w kategorii Piano Solo oraz II miejsce w kategorii Muzyka Kameralna wraz ze skrzypaczką Sarą Kupc na 11° Concorso Internazionale „Premio Cittàdi Padova 2013” w Padwie we Włoszech (czerwiec 2013);

I nagroda w kategorii Chamber Music oraz I nagroda w kategorii Modern Music na 12° Concorso Internazionale „Premio Cittàdi Padova 2014” w Padwie we Włoszech (czerwiec 2014);

Ocena Autoreferatu

Dr Dominika Glapiak-Piłasiewicz w autoreferacie w sposób interesujący nakreśliła swoją wizję drogi artystycznej. W skrócie scharakteryzować ją można jako dążenie do jak najbardziej wszechstronnego artystycznego i humanistycznego rozwoju. Wypowiedź Habilitantki jest świadectwem szerokich i bogatych zainteresowań sztuką pod każdą postacią, rozpoczynając od solowej muzyki fortepianowej, przez wszelkie przejawy wokalne

i instrumentalnej kameralistyki, aż po działalność pedagogiczną, naukową i szeroko pojmowaną animację kulturalną. Cenna jest też ciekawość Pani dr Dominiki Glapiak-Piłasiewicz w obserwowaniu socjologicznych, psychologicznych i filozoficznych zjawisk towarzyszących tworzeniu sztuki, takich jak relacje pomiędzy mistrzem a uczniem, wykonawcą a kompozytorem czy artystą a słuchaczem. Interesujące są też spostrzeżenia dotyczące dostępności cyfrowej sztuki i zagrożeń z nich wynikających. Przemyslenia tego typu są zawsze czynnikiem, który wpływa na krystalizowanie się jasnych poglądów dotyczących sztuki, prowadząc do rozwoju artystycznej osobowości. Pod koniec autoreferatu Pani dr Dominika Glapiak-Piłasiewicz stawia kilka ciekawych pytań będących jego swoistym i pięknym podsumowaniem. Wypowiedź Pianistki w moim odczuciu wyczerpuje temat odpowiadając na postawione pod koniec autoreferatu pytania. Na szczególną uwagę zasługuje osobisty i etyczny sposób zdefiniowania stosunku do sztuki, który doskonale charakteryzuje wypowiedź Habilitantki „..pozostanie sobą, nieustanny rozwój i uważność na drugiego człowieka”.

Ocena dzieła artystycznego

Jako podstawę do przeprowadzenia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr Dominika Glapiak-Piłasiewicz przedstawiła dwie propozycje dzieła artystycznego. Pierwszą z nich jest wydana w 2019 roku monograficzna płyta CD *Simon Laks – In Between*, która ukazała się nakładem wydawnictwa CD Accord Music Edition. Projekt został dofinansowany z programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Muzyczny ślad”, a nagranie zawiera m.in fonograficzną premierę pochodzącego z 1964 roku *Concerto da Camera* Simona Laks na fortepian, 9 instrumentów dętych i perkusję. Prócz wspomnianego dzieła na płycie znajdują się cztery kolejne utwory kompozytora: Sonata na wiolonczelę i fortepian, *Suita polska* na skrzypce i fortepian oraz Ballada *Hommage a Chopin* na fortepian solo. Nagrania dokonano we wrześniu 2018 roku w Sali Filharmonii Bałtyckiej. Reżyserami nagrania są Antoni Grzymała i Agnieszka Szczepańczyk. Całość dzieła, poczynając od pierwszej na płycie sonaty wiolonczelowej przekonuje spójnością, kulturą brzmienia oraz dobrymi proporcjami, co z pewnością stanowiło wyzwanie zwłaszcza w przypadku współpracy z wiolonczelą, ponieważ jej partia realizowania w interesujący

sposób przez Błażeja Golińskiego, wielokrotnie zapisana jest w najmniej brzmiącym, średnim rejestrze wiolonczeli.

Suita polska na skrzypce i fortepian jest w mojej opinii najjaśniejszym punktem przedstawionego dzieła artystycznego, i zapewne nie przez przypadek jego opis znalazł się na pierwszym miejscu w booklecie płyty, wbrew kolejności utworów na niej zapisanych. Dzieje się tak zapewne za sprawą wspaniałej kreacji artystycznej Roberta Kwiatkowskiego i Habilitantki. Piękny dźwięk, wylewne legato, znakomicie imitujące typowy dla podhalańskiego folkloru góralski zaśpiew, budują interpretację tego interesującego dzieła. Wspomniane elementy stwarzają przestrzeń dla Pani Dominiki Głapiak-Piłasiewicz do rozwinięcia skrzydeł, i jej gra zyskuje jeszcze na kolorycie i rozmachu. W odniesieniu do dynamicznej, tanecznej stylizacji, typowej dla np. oberka dodatkowo w połączeniu z wybuchowym góralskim charakterem, interpretacja pianistki pozostawia jednak pewien niedosyt (vide początek cz. III *Allegro molto*). Wydaje się, że wyzwolenie z niemieckiej wrażliwości na rzecz „francuskiego ducha” i „polskiego serca”, o którym pisze Frank Hardens-Wuthenow w komentarzu do płyty, we wspomnianym fragmencie utworu nie do końca się powiodło. A przecież dzieło to stanowi w zasadzie ciąg wielu nawiązań (włącznie z tytułową dedykacją) do twórczości Karola Szymanowskiego. W trójdzielnym metrum, typowym dla kujawiaka, mazura i oberka odnaleźć można chociażby cytaty takich góralskich pieśni ludowych jak *Ja za wodą, ty za wodą* czy *Poćmy syćka Podhalanie*. Niemniej jednak konsekwencja w doborze artystycznych środków kreuje spójną wizję interpretacyjną tego udanego dzieła, która choć jest odmienna od mojego wyobrażenia, może przekonywać.

Kolejna na płycie *Ballada Hommage a Chopin* stawia przed wykonawcą niełatwe zadanie. Niewiele jest w literaturze przykładów dzieł stworzonych w hołdzie największemu polskiemu kompozytorowi, którym udało się „wybić na niepodległość”. Kompozycja Simona Laksa moim zdaniem do nich nie należy, choć niezwykle precyzyjna, prezentująca profesjonalny warsztat pianistyczny interpretacja Habilitantki z pewnością może przyczynić się do popularyzacji tego dzieła.

Ostatnie na płycie *Concerto da Camera* Simona Laksa na fortepian, 9 instrumentów dętych i perkusję stanowi ciekawą odmianę wzbogacając całość dzieła artystycznego, za sprawą różnorodnego instrumentarium, o nowe walory kolorystyczne. Prezentacja dzieła jest profesjonalna i bezwzględnie oceniam ją pozytywnie, niemniej jednak prowadzi do pewnej

refleksji. Nie sposób nie odnieść wrażenia, że mamy do czynienia z artystką o znakomitym wykształceniu pianistycznym, dysponującą i ze swobodą operującą szeregiem środków technicznych, która jednak nie wychodzi z pewnej strefy komfortu. Kontrola nad przebiegiem dzieła, gra na swego rodzaju „zaciągniętym hamulcu” nie wpływa pozytywnie na intensyfikację artystycznej ekspresji i tak nie pozwalając uniknąć intonacyjnych niedoskonałości w partii instrumentów dętych, determinuje za to nieco obiektywny emocjonalnie kształt utworu nasyconego przecież rytmiczną witalnością.

Druga z przedstawionych do oceny płyt CD jest efektem kontynuacji współpracy pianistki ze skrzypkiem Robertem Kwiatkowskim. Płyta została nagrana w 2022 roku w Sali koncertowej Akademii im. S. Moniuszki w Gdańsku. Reżyserem nagrania jest Marcin Kowalczyk. Płyta prezentuje interpretację następujących dzieł na skrzypce i fortepian: *Traume* Richarda Wagnera, sonat na skrzypce i fortepian I.J. Paderewskiego oraz E. Elgara, a także *Pochwałę nieśmiertelności Jezusa z Kwartetu na koniec czasu* O. Messiaena. Płyta opatrzona jest swego rodzaju recenzją Maxima Vengerova, z którą nie sposób się nie zgodzić. Ekspresyjna i inspirująca gra Roberta Kwiatkowskiego i nie ustępującej mu w emocjonalnej kreacji dzieła Dominiki Glapiak-Piłasiewicz zasługuje na wielkie uznanie. Nie sposób też nie odnieść wrażenia, że pianistka w perspektywie 3 lat dzielącej powstanie obu płyt, dokonała dużego rozwoju w zakresie ekstrawertywności wypowiedzi artystycznej, znacznie wzbogacając swój zasób emocjonalnych środków wyrazu. To niezwykle cenne osiągnięcie, coś może bowiem bardziej cennego zaproponować muzyka i sztuka w ogóle słuchaczowi, jeśli nie otwarcie drzwi do osobistego świata emocji wykonawców, bez którego pozostają oni jedynie odtwórcami zamierzeń kompozytora. Z wielką przyjemnością, a w przypadku II cz. *Sonaty* E. Elgara i wzruszeniem, wysłuchałem kreacji artystycznej Dominiki Glapiak-Piłasiewicz. Oceniam ją bardzo wysoko.

Ocena działalności artystycznej, naukowej i pedagogicznej,

Z przedstawionej dokumentacji wynika, iż dr Dominika Glapiak-Piłasiewicz prowadzi ożywioną działalność koncertową, artystyczną, naukową oraz animatorską. Jej efektem jest dokonanie 9 nagrań fonograficznych, w tym dwóch przedstawionych do oceny w postępowaniu, udział w redakcji 6 wydawnictw nutowych, 10 wykładów oraz szeregu projektów naukowych i badawczych. Warte zauważenia jest też działalności organizacyjna pianistki – jako organizator, dyrektor organizacyjny czy koordynator dr Dominika Glapiak-

Piłsiewicz uczestniczyła w ponad 10 projektach. Niezwykle bogata jest także działalność koncertowa pianistki - od momentu uzyskania doktoratu w 2015 roku wystąpiła ona z 13 koncertami za granicą i ponad 80 w Polsce. Dodatkowo działalność uzupełniają publikacje online, nagrody oraz stypendia. Przedstawiona działalność, zwłaszcza, że okres jej realizacji przypada również na czas pandemii Covid-19 jest bogata, wartościowa i nie budzi zastrzeżeń.

Konkluzja

Stwierdzam, że zarówno zaprezentowana bogata i różnorodna działalność artystyczna, naukowa i animatorska dr Dominiki Głapiak-Piłsiewicz, jak i interesujący autoreferat oraz przedstawione do oceny w postaci dwóch płyt CD dzieło artystyczne w pełni spełnia wymagania Ustawy. Dzieło powyższe przyjmuję bez zastrzeżeń.

dr hab. Wojciech Kubica, prof. AM

